

ŽUPANIJSKO NATJECANJE IZ GEOGRAFIJE 2016. GODINE

Razred ili kategorija natjecanja: **4. razred**

Zaporka

--	--	--	--	--

Broj postignutih bodova ____ / 70

Potpis članova Županijskog povjerenstva

1. _____

2. _____

3. _____

Mjesto i nadnevak: _____

Za rješavanje zadataka predviđeno je 60 minuta.

Ispit se rješava kemijskom olovkom s plavom tintom koja se ne briše. Uporaba obične olovke i crvene ili neke druge boje tinte (osim plave) rezultira diskvalifikacijom učenika.

Pri rješavanju ispita treba primijeniti jezičnu normu standardnoga hrvatskoga jezika, posebice treba poštivati pravopisna pravila o pisanju velikoga i maloga početnog slova geografskih imena. Za pisanje geografskih imena u ispitima i praktičnim radovima primjenjuje se Hrvatski pravopis Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje (2013.).

Odgovori učenika moraju biti čitljivo napisani pisanim slovima, jedino u zadacima u kojima je odgovor jedno slovo dopuštena je uporaba čitljivo napisanog velikog tiskanog slova.

Za vrijeme pisanja ispita ne smije se koristiti ništa osim navedenoga pribora za pisanje. Ova odredba podrazumijeva da natjecatelji ne smiju kod sebe (na sebi, ispod, u svojoj odjeći i slično) imati predmete koji na bilo koji način mogu dovesti u sumnju pravilno provođenje natjecanja. Učenici se ne smiju služiti atlasom, zidnom kartom ni računalom. Kartografski i grafički prilozi nužni za rješavanje zadataka sastavni su dio ispita.

Učenicima se dopušta pisanje po marginama i praznim stranicama ispitnog materijala bez oduzimanja bodova i/ili diskvalifikacije.

Potpuno ispravno riješeni zadatci, prema uputi za rješavanje vrednuju se s jednim, dva ili tri boda. U djelomično ispravno riješenim zadacima boduju se ispravno riješene čestice, ako nije bilo korekcije odgovora u tim česticama. Netočno riješeni zadatci i naknadno ispravljeni odgovori te odgovori koji su pisani velikim tiskanim slovima ili kombinacijom tiskanih i pisanih slova, kao i odgovori u zagradama ne vrednuju se.

**U PRVA TRI ZADATKA JEDAN JE TOČAN ODGOVOR.
ZAKRUŽI SLOVO ISPRED TOČNOG ODGOVORA.**

1	
---	--

1. Na kojoj se hrvatskoj kovanici nalazi Velebitska degenija (Degenia velebitica), poznati endem s Velebita?
a) 50 lipa b) 1 kuna c) 2 kune d) 5 kuna

1	
---	--

2. Za koje od navedenih područja je karakterističan fliš?
a) Banska kosa b) Čićarija c) Konavle d) Moslavačka gora

1	
---	--

3. Iz koje je od navedenih zavičajnih pokrajina tijekom Domovinskog rata bilo najviše prognanika?
a) Banovina i Kordun b) Međimurje i Zagorje c) Gorski kotar i Kvarner
d) Moslavina i Turopolje

**U SVAKOM OD SLJEDEĆIH PET ZADATKA DVA SU TOČNA ODGOVORA.
ZAKRUŽI SLOVA ISPRED TOČNIH ODGOVORA.**

2	
---	--

4. Početkom 21. stoljeća Hrvatska ima:
a) više rođenih nego umrlih b) više muškog nego ženskog stanovništva
c) nisku stopu totalnog fertiliteta d) nisku stopu infantilnog mortaliteta
e) visoku stopu nepismenih f) nisku stopu senilizacije

2	
---	--

5. Koja od navedenih područja imaju gustoću naseljenosti veću od hrvatskog prosjeka (75,8 stan./km²)?
a) Banovina b) Gorski kotar c) Hrvatsko zagorje
d) Kordun f) Međimurje d) unutrašnjost Istre

2	
---	--

6. Koji su među navedenim pojmovima klimatski čimbenici koji utječu na klimatska obilježja Hrvatske?
a) geografska širina b) maritimnost c) padaline
d) temperatura e) tlak zraka f) vjetrovi

2	
---	--

7. Koji su među navedenim uzvisinama Primorske Hrvatske niže od 1000 metara?
a) Moseć b) Mosor c) Promina
d) Sniježnica e) Svilaja f) Vidova gora

2	
---	--

8. Koji od navedenih jezika nacionalnih manjina u Hrvatskoj ne pripadaju slavenskoj skupini jezika?
a) albanski b) bošnjački c) češki
d) makedonski e) rusinski f) romski

**U SLJEDEĆA TRI ZADATKA POVEŽI STUPCE UPISIVANJEM PRIPADAJUĆEG SLOVA
I BROJA NA CRTU ISPRED POJMOVA U LIJEVOM STUPCU.
DVA SLOVA I DVA BROJA NE MOGU SE POVEZATI.**

3	
---	--

9. Poveži navedena jezera s pripadajućim pojmovima u drugom i trećem stupcu.

_____ Dubravsko jezero	A – Korana	1 – akumulacijsko jezero
_____ Plitvička jezera	B – Lonja	2 – nalazišta nafte
_____ Vransko jezero	C – Cres	3 – sedrene barijere
	D – Drava	4 – kriptodepresija
	E – Cetina	5 – depresija

3	
---	--

10. Poveži navedene hrvatske zajednice s pripadajućom državom i opisom.

_____ gradišćanski Hrvati	A – Kosovo	1 – kulturno sjedište u Željeznom
_____ Hrvati Bunjevci	B – BiH	2 – prisutni od doseljenja u VII. st.
_____ janjevački Hrvati	C – Austrija	3 – potomci trgovaca iz Dubrovnika
	D – Srbija	4 – ekonomski migranti
	E – Njemačka	5 – naseljenici na sjeveru Bačke

3	
---	--

11. Poveži navedene zaštićene prostore s lokacijom i stupnjem zaštite.

_____ Bijele i Samarske stijene	A) Mala Kapela	1 – geomorfološki rezervat
_____ Kalifront	B) Podravina	2 – ornitološki rezervat
_____ Krapje Đol	C) Posavina	3 – park-šuma
	D) Rab	4 – regionalni park
	E) Velika Kapela	5 – strogi rezervat

U SLJEDEĆIH SEDAM ZADATAKA DOPUNI REČENICE UPISIVANJEM ODGOVORA NA CRTE.

2	
---	--

12. Viteška igra na otoku Korčuli zove se _____, a viteška igra u Istri u mjestu Barban zove se _____.

1	
---	--

13. Jadransku zavalu na dva dijela dijeli _____ prag.

2	
---	--

14. Utjecaj Atlantskog oceana na klimu Hrvatske vidljiv je djelovanjem _____ ciklone i _____ anticiklone.

2	
---	--

15. Biološki sastav stanovništva Hrvatske promijenio se iz _____ tipa 1953. g. u _____ tip 2011. godine.

1	
---	--

16. Sedimentne stijene u našim primorskim krajevima koje čine uglavnom lapori, pješčenjaci, glineni škriljci i vapnenci eocenske starosti i koje su osnova plodnim zonama (npr. Vinodol) nazivaju se _____ stijene.

2	
---	--

17. Imena dvaju gradova u kojima, uključujući i njihove okolice, živi najviše Hrvata iseljenih u Kanadu su: _____ i _____.

1	
---	--

18. Prvi cjeloviti popis stanovništva u Hrvatskoj je proveden _____ godine.

**U SLJEDEĆA DVA ZADATKA ZAOKRUŽI SLOVO ISPRED TOČNOG ODGOVORA I
DOPUNI REČENICU.**

2

19. U Panonskoj Hrvatskoj količina padalina se **smanjuje od:**

- a) 16° sjeverne geografske širine prema 19° sjeverne geografske širine
- b) 19° istočne geografske dužine prema 16° istočne geografske dužine
- c) 16° istočne geografske dužine prema 19° istočne geografske dužine
- d) 19° sjeverne geografske širine prema 16° sjeverne geografske širine

To se događa zbog porasta stupnja _____.

2

20. U kojem se dijelu Jadranskog mora nalazi najveća izmjerena dubina od **1233** metra?

- a) obalnom moru Hrvatske b) obalnom moru Crne Gore
- c) međunarodnom moru d) obalnom moru Italije

Ta točka se nalazi u dijelu Jadrana koji se zove _____ zavala (kotlina).

**U SLJEDEĆEM ZADATKU TRI SU POGREŠNA POJMA. PRONAĐI U TEKSTU NETOČNE
POJMOVE, UPIŠI IH U PRVI STUPAC TABLICE, A U ISTI RED U DRUGI STUPAC UPIŠI
TOČNE POJMOVE.**

3

21. Pažljivo pročitaj tekst o rijeci Kupi i riješi zadatak kao što je napisano u naputku.

Kupa je rijeka Crnomorskog slijeva. Izvor rijeke Kupe se nalazi podno Snježnika u Gorskom kotaru. Kupa je dijelom toka granična rijeka prema Republici Sloveniji. Kod Karlovca u Kupu se ulijevaju Dobra i Korana, a nizvodno od Karlovca najdulji pritok Kupe je rijeka Una. Grad koji se nalazi na ušću rijeke Kupe u Savu je Petrinja.

NETOČAN POJAM	TOČAN POJAM

**U SVAKOM OD SLJEDEĆA DVA ZADATAKA DVA SU ODGOVORA TOČNA.
ZAOKRUŽI SLOVA ISPRED TOČNIH ODGOVORA.**

2

22. Koje su od navedenih tvrdnji o obilježjima Jadranskog mora točne?

- a) Sjeverni dio Jadranskog mora dublji je od južnog dijela.
- b) Podmorje sjevernog dijela Jadranskog mora gospodarski je značajno zbog iskorištavanja plina.
- c) U sjevernom dijelu Jadranskog mora veća je razlika između plime i oseke nego u južnom.
- d) Temperatura mora sjevernog dijela Jadranskog mora viša je zimi nego ljeti.
- e) Zimi je prosječna slanost sjevernog dijela Jadranskog mora veća od južnog dijela Jadranskog mora.

2

23. Koje su od navedenih tvrdnji o demografskom razvoju Hrvatske točne?

- a) Hrvatska ulazi u demografsku tranziciju u drugoj polovici 19. stoljeća.
- b) Hrvatska izlazi iz demografske tranzicije neposredno nakon Drugog svjetskog rata.
- c) U središnjoj etapi demografske tranzicije stope mortaliteta bile su više od stopa nataliteta.
- d) Hrvatska je danas u demografskoj poslijetransiciji.
- e) U razdoblju demografske tranzicije stanovništvo Hrvatske se utrostručilo.

**SLJEDEĆA DVA ZADATAKA RIJEŠI POMOĆU
PRILOŽENOG KLIMATSKOG DIJAGRAMA.**

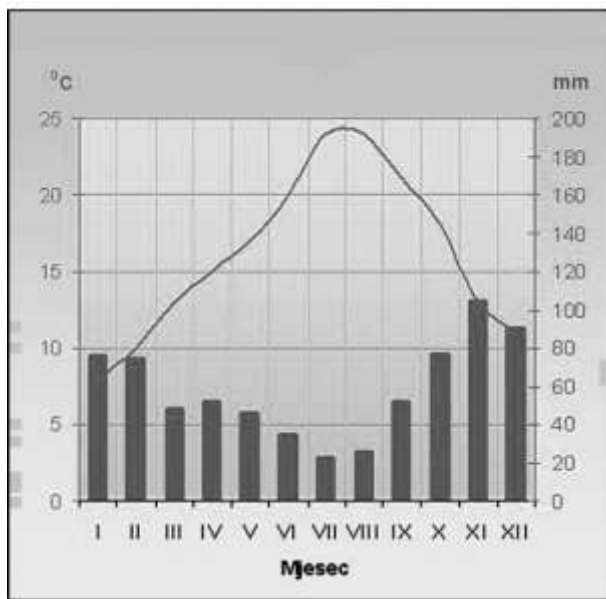
2

24. Koji tip klime prikazuje klimatski dijagram?

Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

- a) **Cfa**
- b) **Cfb**
- c) **Csa**
- d) **Dfc**

Puni naziv tog tipa klime je

2

25. Koji od navedenih gradova ima klimu prikazanu klimatskim dijagramom? Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

- a) Hvar
- b) Koprivnica
- c) Korenica
- d) Pazin

Prikazani godišnji hod padalina pripada _____ tipu.

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠI UZ POMOĆ PRILOŽENOG SNIMKA.

3

26. Ime lokaliteta koji se nalazi na UNESCO-ovom popisu svjetske kulturne baštine je

_____, a

ime otoka na kojem se nalazi je

_____. To je

jedno od ukupno _____ (upisati broj)

kulturnih dobara (spomenika) u Primorskoj

Hrvatskoj na UNESCO-ovom popisu.

SLJEDEĆIH PET ZADATAKA RIJEŠI UZ POMOĆ PRILOŽENE GEOGRAFSKE KARTE.

2	
---	--

27. Ime zaljeva označenog znakom **X** je _____ zaljev, a ime dijela mora označenog slovom **a** je _____ more.

2	
---	--

28. Ime morskog područja označenog brojem **1** je _____, a ime morskog područja označenog brojem **2** je _____.

3	
---	--

29. Na karti su brojevima **3, 4 i 5** označene planine. Na crte iza brojeva upiši ime planine i slovo pripadajućeg planinskog vrha. Planinski vrhovi su:
A) 1533 m, Bjelolasica **B)** 1762 m, Sveti Jure **C)** 1758 m, Vaganski vrh

③ _____, _____

④ _____, _____

⑤ _____, _____

2	
---	--

30. Znakom ★ na karti je označen NP _____. U tom NP uz zajednicu hrasta medunca, bukve i bjelograba velike površine pokriva _____ (napiši vrstu drveća).

2	
---	--

31. Na karti su slovima **b i c** označena područja dviju lesnih zaravni. Na crte iza slova upiši njihova imena. **b** _____, **c** _____

SLJEDEĆA ČETIRI ZADATKA RIJEŠI UZ POMOĆ PRILOŽENE GEOGRAFSKE KARTE.

2	
---	--

32. Upiši na priloženu geografsku kartu slova **A** i **B** u županije koje su prema Popisu stanovništva 2011. godine imale oko 30 % stanovništva starog 60 i više godina. Na crte iza slova upiši imena tih županija.

A _____ županija, **B** _____ županija

2	
---	--

33. Upiši na priloženu geografsku kartu broj **1** u županiju koja prema popisu stanovništva 2011. godine (izuzevši Grad Zagreb) ima najveći udio pripadnika srpske nacionalne manjine, a broj **2** u županiju koja (izuzevši Grad Zagreb) ima najveći udio pripadnika bošnjačke nacionalne manjine. Na crte iza brojeva upiši imena tih županija.

1 _____ županija, **2** _____ županija

2	
---	--

34. Upiši na priloženu geografsku kartu broj **3** u županiju u kojoj se nalazi najviši vrh Hrvatske, a broj **4** u županiju u kojoj se nalazi Park prirode Telašćica. Na crte iza brojeva upiši imena tih županija.

3 _____ županija, **4** _____ županija

2	
---	--

35. Upiši na priloženu geografsku kartu slovo **C** u županiju u kojoj se spajaju A1 i A6, a slovo **D** u županiju u kojoj se nalazi čvor Sredanci. Na crte iza slova upiši imena tih županija.

C _____ županija, **D** _____ županija